

Directie Voorlichting Buitenland.
Onderwerp: Verzending "Aantekening over
Economische Integratie".

No. 96883.

's-Gravenhage, 1 Augustus 1953.

Zoals U bekend wordt op 7 Augustus a.s. te Baden-Baden een nieuwe ministersconferentie gehouden, inzake de Europese Constitutie. Van Nederlandse zijde zal uiteraard ook dan weer bijzondere aandacht worden gevraagd voor de economische aspecten van de Europese Integratie.

Ik moge U een door dit Departement samengestelde "Aantekening over Economische Integratie" doen toekomen, ter kennisneming van de achtergrond, waartegen de zienswijze van de Nederlandse Regering inzake de economische zijde van de Europese Politieke Integratie is geprojecteerd.

DE CHEF DER DIRECTIE,

Dir. I.D. de Man

D.J.F. de Man

Aantekening over Economische Integratie

- 1.- Deze aantekening geeft achtereenvolgens een overzicht van
 - I.- de Europese economische problemen
 - II.- de structurele zijde daarvan
 - III.- de tot heden gevolgde methodes tot verbetering
 - IV.- de plannen voor een Europese Gemeenschap

I.- D. EUROPESE ECONOMISCHE PROBLEMEN

FOTO: Bt.Z.
No. 78.700

- 2.- De Europese economische problemen zijn, wat West-Europa betreft, duidelijk uiteengezet in het Vierde Jaarrapport van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking (O.E.E.S.), en zowel voor West-Europa als voor Europa als geheel in het recente Jaarrapport van de Economische Commissie voor Europa van de Economische en Sociale Raad der Verenigde Volkeren (E.C.E.). Met de inhoud van het Rapport van de O.E.E.S. is de Nederlandse Regering accoord gegaan en met dat van de E.C.E., dat nimmer officieel voor verantwoordelijkheid der Regeringen komt, heeft zij haar instemming betuigd.
- 3.- In zijn schets van het economische beeld van West-Europa stelt de O.E.E.S. voorop, dat de vooruitgang sinds 1947 belangrijk is geweest, doch dat desondanks de huidige situatie nog verre van bevredigend is. Ofschoon de positie der landen onderling verschilt, kan de situatie van West-Europa als volgt worden gekarakteriseerd:
 - i) - de productie in de verschillende landen gaat niet of betrekkelijk weinig vooruit;
 - ii) - terwijl veel voortgang is gemaakt in de richting van gezonde interne financiële verhoudingen, staan in sommige landen inflatoire tendensen en in andere landen deflatoire tendensen aan een stabiele ontwikkeling in de weg;
 - iii) - er bestaat nog gebrek aan evenwicht in de betalingsbalans van verschillende landen;
 - iv) - bijna alle landen hebben ernstig gebrek aan evenwicht in hun betalingsbalans met het dollargebied;
 - v) - de vooruitgang in de handelsbevrijding binnen Europa is tot staan gekomen en sommige belangrijke landen hebben zelfs een stap terug moeten doen, waardoor een meer algemene terugslag in de hand is gewerkt.

Vervolgens wordt uiteengezet, dat de moeilijkheden niet voortkomen uit bijzondere moeilijkheden welke geleidelijk vanzelf zullen verdwijnen. Enerzijds hebben de tweede wereldoorlog en de oorlog in Korea hun invloed nu wel blijvend doen gelden en anderzijds zijn verdedigingseisen, de achteruitgang

van de handel met Oost-Europa en de verslechtering van de ruilverhouding met de vooroorlogse tijd factoren, welke niet als tijdelijk mogen worden beschouwd. De rapporten der individuele landen doen dan ook zien, dat men ook nationaal de moeilijkheden geenszins als tijdelijk ziet. Er is behoefte aan nieuwe internationale initiatieven om deze situatie te doorbreken. West-Europa moet worden vrijgemaakt van Amerikaanse hulp door volgehouden uitbouw van zijn productie en herstel van zijn concurrentie-capaciteit, het moet meer dollars verdienen en streven naar een stabiel evenwicht in een wereldwijd stelsel van vrijere handel en betalingen. Daarvoor is samenwerking nodig tussen West-Europa en de met West-Europa verbonden monetaire gebieden en de Verenigde Staten van Noord-Amerika en Canada, doch de grote verantwoordelijkheid ligt bij West-Europa zelf.

West-Europa moet zijn leven aan zijn mogelijkheden aanpassen en nieuwe mogelijkheden scheppen om uit zijn gewone verdiensten het benodigde uit de buitenwereld te verkrijgen, waarvoor drie dingen nodig zijn :

- i) - intern financieel evenwicht op een basis van prijzen en kosten, welke in verband staat tot de wereldmarkt;
- ii) - uitbreiding der productie vooral in de richting van wat in West-Europa zelf het meeste nodig is en tevens export mogelijk maakt;
- iii) - een volgehouden uitbreiding van de export door een juiste combinatie van het bovenstaande.

Dit wordt dan nader uitgewerkt, waarbij wordt opgemerkt, dat de sterkste stimulans gelegen is in onderlinge concurrentie en in de mogelijkheid voor een wijder gebied te produceren, waartoe het scheppen van een gemeenschappelijke markt zich opdringt. Het rapport onderstreept, dat ongecoördineerde nationale actie onvoldoende is.

- 4.- Ook het rapport van de E.C.E. legt de nadruk op het ernstige karakter van de tekortkomingen van West-Europa in de veranderde verhoudingen, en op het opvallende feit, dat de ontwikkeling in de verschillende landen zeer uiteenlopend is geweest. De huidige situatie is abnormaal in die zin, dat er in het algemeen stagnatie in de ontwikkeling is, gedurende welke echter steeds meer voor bewapening wordt besteed, terwijl intussen in de Verenigde Staten van Noord-Amerika de opgaande lijn der economische welvaart zich voortzet. Door de achteruitgang van zijn overzeese kapitaalpositie en van zijn ruilverhouding heeft West-Europa een groot stuk van zijn reële inkomen verloren, terwijl inmiddels zijn mogelijkheid van inkomsten door het verlenen van diensten is verzwakt. Hierdoor ontstond de noodzaak van een zeer sterke stijging der exporten en grote besparing op de import. Door de grote verschuivingen in het economische wereldbeeld ligt in de dollartekorten van West-Europa een der moeilijkste problemen. De hulp van de Verenigde Staten van Noord-Amerika vind de grootste moeilijkheden daarvan tot heden wel op, doch schiep het gevaar dat men de principiële veranderingen niet scherp onderkende en dus een

toestand zou willen handhaven, welke zonder hulp niet gehandhaafd kan worden. Het gehele beeld zou belangrijk verbeteren wanneer men door de vorming van een gemeenschappelijke markt het productiepatroon zou moderniseren.

- 5.- Onomwonden hebben dus twee zeer deskundige rapporten erop gewezen, hoezeer de zwakheden van West-Europa samenhangen met zijn voor de huidige verhoudingen verouderde structuur. En nadrukkelijk hebben zowel de O.E.B.C. als de E.C.E. eraan herinnerd, dat de verbetering van een of meer onderdelen van het beeld niet voldoende zijn, omdat de onderlinge samenhang en wisselwerking tussen de factoren van het gehele complex en van de sectoren van het bedrijfsleven daarvoor te groot zijn. Het gehele patroon dient te worden herzien, en zulks is alleen mogelijk in doelbewuste onderlinge samenwerking. Het gaat om de modernisering van een zeer dichtbevolkt gebied met hoog levenspeil en zonder veel eigen grondstoffen, een gebied voorts, dat in de internationale werkverdeling zijn oudtijds sterke positie niet meer inneemt, en dat in de laatste veertig jaren inwendig steeds verder is gedésintegreerd.

II. DE STRUCTURELE ZIJDE

- 6.- Deze désintegratie van het gebied, dus het uiteenvallen in onderling niet meer samenhangende delen, is zó sterk geweest, dat terwijl de totale Europese productie buiten de U.S.S.R. sinds 1913 met 70% is gestegen, de onderlinge handel slechts met 2% toenam. Na de eerste wereldoorlog poogde elk land zijn eigen nationale economische leven te voeren, en het onderlinge verkeer van goederen, kapitaal en personen werd over en weer steeds meer bemoeilijkt. Een en ander ging samen met een steeds verder ingrijpen der Overheid in het economische proces, mede ter bestrijding van de werkloosheid. Zo groeide geleidelijk de structuur van heden, het patroon dat kennelijk in deze tijd niet houdbaar is; verouderde of overbodige producties worden kunstmatig in stand gehouden, het proces der geleidelijke modernisering wordt niet bevorderd en vaak geweerd; in plaats van onderlinge werkverdeling tussen de landen is er onderlinge economische bestrijding, waardoor het reeds zwakke West-Europa op zware proef wordt gesteld.
- 7.- Het is wel opvallend, dat in de laatste jaren de vorming van een gemeenschappelijke markt met steeds meer nadruk wordt gesteld als het middel tot geleidelijke structuurverbetering. In zo een inwendig vrij gebied zou de productie een ruimer afzetveld hebben dan in de nationale economie, waardoor de onderlinge concurrentie en specialisatie zou worden bevorderd. West-Europa zou daardoor geleidelijk kunnen beschikken over meer moderne productie en zulks zou het gehele maatschappelijke leven steeds meer ten goede komen.

De gemeenschappelijke markt zou dus een gebied zijn, waarbinnen vrij verkeer bestaat van goederen, kapitaal en personen. Dat is dus wel een groot verschil met het systeem van heden. Deze overgang zou ook daarom zo groot zijn, omdat thans tussen de verschillende landen opvallend verschil bestaat in

algemene politiek op het economische, financiële, monetaire, fiscale en sociale terrein, met daarmede samenhangend verschil in algemeen peil van prijzen en lonen. Het zal niet alleen noodzakelijk zijn, de onderlinge handelsbelemmeringen en verkeersbelemmeringen geleidelijk te doen verdwijnen, doch ook na te gaan of en hoe een geleidelijke coördinatie van algemene politiek en van algemeen kostenpeil en loonpeil zou kunnen worden bereikt; dit laatste behoeft niet te beduiden, dat alles overal gelijk moet zijn, want zulks is ook binnen een land gewoonlijk niet het geval, doch er moet wel een zekere vergelijkbaarheid zijn. Kortom, men staat voor de taak een levend stelsel om te zetten in een ander levend stelsel, want de hoge doelstellingen van de moderne economische en sociale politiek kunnen slechts met positief beleid worden bereikt. Het zou zeer oppervlakkig zijn te zeggen, dat een gemeenschappelijke markt, dus vrij verkeer, op zichzelf die hoge doelstellingen zal kunnen doen realiseren.

Men kan zelfs stellen, dat een werkelijk gemeenschappelijke markt een dusdanige coördinatie van algemeen beleid vereist dat hij naar een Economische Unie voert, of zelfs slechts in een Economische Unie kan worden gerealiseerd. In elk geval zal het werk voor een gemeenschappelijke markt gelijksoortig zijn aan het werk voor een Economische Unie, al moge er dan in de mate verschil zijn. En de ervaringen wijzen wel uit, hoe bijzonder moeilijk dit alles is. De onderlinge vergelijkbaarheid der systemen en niveaus, de wisselwerking tussen de verschillende sectoren van het maatschappelijke leven, het zijn complexen welke inderdaad bijna elk onderdeel van het nationale leven in het geding brengen.

Doch hoe men de mate der positieve coördinatie ook ziet en in welke mate men ook gemeenschappelijke of gezamenlijke welvaartspolitiek voorstaat, vast staat in elk geval dat de overgang van het thans zo zeer gedésintegreerde gebied naar een gebied van een gemeenschappelijke markt verschuivingen zal meebrengen. Bij het opengaan van de Europese markt zullen verschillende bedrijfstakken en bedrijven zich nieuw kunnen ontplooiën, doch er zullen ook verschillende gevallen zijn van een uitstoten van verkrachten doordat het bedrijf óf zich moderniseert óf in de nieuwe concurrentie wegvalt. Dit is niet te voorkomen, het is zelfs elementair voor de overgang van het oude op het nieuwe systeem van werken. Dit is des te meer het geval, omdat een der meest opvallende trekken van ons tijdsbestel is, dat bij de technische ontwikkeling grote verschuivingen van de werkende bevolking plaatsvinden en nog te verwachten zijn uit de zogenaamde primaire productietakken naar die industriële- en verzorgingsnijverheid, welke in tegenstelling tot de primaire productietakken steeds meer krachten kan tewerkstellen. Dat proces voltrekt zich in alle delen van de wereld, oud en jong.

- 8.- Om al deze redenen gaat het dus om een structurele ommékeer, en dat brengt vanzelf de vraag naar voren of men dit proces, dat op zijn minst een zeer nauwe politieke en economische samenwerking tussen de verschillende landen eist, wil leiden door samenwerking in organen van multilateraal overleg, dan

wel door het bundelen van bepaalde bevoegdheden in een gemeenschappelijk Europees orgaan, dat boven-nationale beslissingen kan nemen. Die vraag is niet alleen principieel een vraag van de allerhoogste orde, hij is ook praktisch van de grootste betekenis, vooral omdat juist in het begin van het werk voor een gemeenschappelijke markt de optredende verschuivingen nationale stromingen van verzet zullen oproepen, waarbij een nationale Regering dikwijls in een andere positie staat dan een boven-nationaal orgaan, dat de gezamenlijke en gemeenschappelijke politiek op langere termijn over het gehele veld kan overzien. De politieke zijde van het gehele vraagstuk is ook om die reden van primordiale betekenis.

Politiek is het probleem van enge economische samenwerking of samenvoeging van deelgebieden ook historisch steeds rijk geweest aan spanningen. Men raakt hier dat vraagstuk van confederalisme en federalisme, dat in alle tijdperken der geschiedenis de gemoederen sterk in beweging heeft gehouden en dat zelfs binnen een Statenbond of een Bondsstaat nimmer zijn rustpunt zal kunnen vinden, omdat de wisselwerking van centralisatie en decentralisatie steeds gaande blijft en zelfs elementair is voor een gezond bestel. Het is dan ook geen wonder, dat ook West-Europa in de na-oorlogse jaren hierover opvallende discussies heeft doen zien. De economische structurele vragen zijn vooral in de moderne wereld, en temeer in een zeer dicht bevolkt en thans betrekkelijk arm gebied, ook vragen van politieke structuur.

- 9.- Het woord "integratie", dat in het algemeen zowel het proces als het resultaat aanduidt van het samengaan en samengroeien van wat in wezen bijeenbehoort, doch tevoren een los verband vertoonde, duidt in het huidige West-Europese probleem dus het streven en het proces, en ook het resultaat aan van economische en politieke hergroepering. En daarbij gaat het dan niet om het terugvinden van wat door het desintegratieproces der laatste veertig jaren is uiteengevallen en in zichzelf verdeeld, ja zelfs tegen zichzelf verdeeld, doch om het vinden van een nieuwe synthese welke voldoet aan de economische, sociale en politieke eisen van het huidige en het komende tijdvak. De inwendige samenhang van dit gehele complex heeft zich in de laatste tijd steeds duidelijker doen gevoelen.

Nu de structurele zijde van het probleem zo belangrijk is, is dus de vraag der methode tevens van groot belang. De benadering van het probleem en van zijn oplossing, de z.g. "approach", is dan ook in de na-oorlogse tijd zowel in als buiten de officiële kringen een onderwerp geweest waarover veel is geschreven en gesproken.

III. DE TOT HEDEN GEVOIGDE METHODES

- 10.- Men kan de methodes tot verbetering van de huidige situatie groeperen in twee rubrieken. Immers, daar is niet alleen de vraag of men internationaal dan wel boven-nationaal moet werken, doch er is los daarvan ook de vraag of men het complex van vraagstukken moet behandelen in zijn totaliteit dan wel per vraagstuk.
- 11.- In de O.E.E.S. heeft men overeenkomstig de Verdragen van 1948 steeds gewerkt in multilateraal overleg tussen soevereine Regeringen, volgens de regel der unanimiteit, dus met het recht van veto van elke Regering. Er is echter in de laatste tijd wel eens de vraag opgeworpen of men niet met behoud van het principe der

multilaterale besprekingen tussen soevereine Regeringen toch een stelsel kan vinden, dat de besluitvorming en de uitvoering zó regelt, dat in bepaalde gevallen een bepaalde meerderheid de minderheid zou kunnen binden. In principe is zulks niet onmogelijk. Zulks zal stellig vooral de aandacht trekken van de Regeringen van die landen, welke het als element hunner politiek beschouwen hun soevereiniteit steeds ongerept te bewaren. De E.C.E. onthield zich van het aangeven van een concrete methode.

Ofschoon de Raad van Europa als politieke organisatie en politiek orgaan reeds aanstonds een ander karakter had dan de organisatie voor economische samenwerking te Parijs, en ofschoon zijn Raadgevende Vergadering niet bestaat uit een optelsom van nationale delegaties, doch een Europees lichaam is, kent toch ook de Raad van Europa niet het boven-nationale werk.

- 12.- De O.E.E.S. heeft in de jaren 1948 - 1953 zeer belangrijk bijgedragen tot het herstel van de Europese economie, ten eerste doordat zij het apparaat was, dat de Amerikaanse hulp als een bloedtransfusie in de nationale economieën injecteerde, en ook doordat het multilaterale overleg in de O.E.E.S. heeft geleid tot de regeling van verschillende belangrijke vraagstukken, waarbij vooral mag worden gewezen op de totstandkoming van de Europese Betalings Unie en op een regeling inzake de zogenaamde kwantitatieve handelsbelemmeringen; deze laatste regeling der "q.r." (= kwantitatieve restricties = contingenteringen) beoogt dus de zogenaamde "liberalisatie" van het intra-Europese verkeer, waarbij echter de zaak der invoerrechten en ook het vraagstuk van de z.g. Staatshandel niet aan de orde kwam. In 1950 bracht het plan-Stikker de z.g. "integratie" het eerst naar voren, in een voorstel dat o.a. een regeling voor de voornaamste sectoren van het bedrijfsleven verlangde. Onmiddellijk daarop werden van Italiaanse en Franse zijde de plannen-Pella en -Petsche ingediend. Vervolgens heeft de O.E.E.S. deze drie plannen aan een gecoördineerde studie onderworpen en sindsdien is binnen en buiten de O.E.E.S. het werk voor de integratie van menige bedrijfssector ter hand genomen. In de O.E.E.S. zijn door technische commissies een 12-tal sectoren besproken, en in Juni 1953 werd vermeld, dat uit dat werk veel nuttigs naar voren is gekomen, dat overal de kostprijsverschillen tussen de landen om zeer uiteenlopende redenen groot zijn, dat bijna alle commissies van oordeel zijn dat integratie per sector een stijging der productiviteit zou meebrengen, doch dat in geen enkele sector overeenstemming kon worden bereikt over het principe van integratie in de betrokken sector. De door de O.E.E.S. aanbevolen ingrijpende modernisering van Europa's economische beeld heeft zij nog niet kunnen helpen bewerkstelligen en ook buiten de O.E.E.S. is het nog geen enkele sector gelukt tot Europese integratie voor een groot aantal landen te geraken.

Ook de Raad van Europa heeft over het vraagstuk der "approach" veel gesproken. Aanvankelijk wensten de "federalisten" in de Raadgevende Vergadering een "general approach" aanvaard te

zien, waartegenover de "functionalisten" een approach per sector stellen. Vervolgens aanvaardde men een werkmethode welke de principiële strijdbijl tijdelijk begraven liet, doch de principiële en praktische vraag is daarmee niet opgelost en integratieresultaten zijn in Straatsburg nog niet bereikt.

- 13.- In 1951 kwam op Frans initiatief tussen zes landen, n.l. de drie Benelux-landen, Duitsland, Frankrijk en Italië, het Verdrag tot stand voor een Gemeenschap voor kolen en staal. Deze Gemeenschap bestrijkt een der meest elementaire sectoren van het bedrijfsleven, doch de grote Europese vragen werden duidelijk voorop gesteld doordat de préambule de volgende overwegingen voor het aangaan van het Verdrag aangaf :

" Overwegende, dat de wereldvrede slechts kan worden
"beschermd door een krachtsontplooiing evenredig aan de
"gevaaren die hem bedreigen;

" Ervan overtuigd, dat de bijdrage, die een georganiseerd
"en levend Europa tot de beschaving kan leveren, onontbeer-
"lijk is voor het handhaven van vreedzame betrekkingen;

" Zich ervan bewust, dat Europa zich slechts kan vormen
"door daden, die allereerst een feitelijk saamhorigheid
"scheppen, en door het leggen van gemeenschappelijke grond-
"slagen voor de economische ontwikkeling;

" Verlangend door uitbreiding van de productie hunner
"basisindustrieën gezamenlijk bij te dragen tot een verho-
"ging van het levenspeil en tot het voortgaan van de werken
"des vredes;

" Vastbesloten voor eeuwenoude wedijver een samensmelting
"hunner wezenlijke belangen in de plaats te stellen, door
"het instellen van een economische gemeenschap de eerste
"grondstenen te leggen voor een grotere en hechtere gemeen-
"schap tussen volkeren, die lange tijd door bloedige strijd
"verdeeld zijn geweest en de grondslagen te leggen voor in-
"stellingen, die in staat zijn richting te geven aan een
"voortaan gezamenlijke bestemming."

- 14.- Ook het in 1952 getekende - doch nog niet geratificeerde - Verdrag tot vorming van een Europese Defensie Gemeenschap gaat in zijn préambule op de grote vragen in door te stellen, dat de Regeringen

" Vastbesloten om, in samenwerking met de andere vrije
"volken en in de geest van het Handvest der Verenigde Naties,
"bij te dragen tot het handhaven van de vrede, inzonderheid
"door in nauwe samenwerking met de organisaties die hetzelfde
"doel nastreven de verdediging van West-Europa tegen iedere
"aanval te verzekeren;

" Overwegende, dat het beste middel om dit doel met de
"nodige snelheid en doeltreffendheid te bereiken, gelegen is
"in een zo volledig mogelijke integratie - voorzover zulks
"verenigbaar is met de militaire noodzaak - van mensen en
"materieel, waaruit hun defensiestrijdkrachten bestaan, in
"een supranationale Europese organisatie;

" Er van overtuigd, dat deze integratie tot het meest
"rationele en economische gebruik van de hulpbronnen hunner
"landen zal voeren, in het bijzonder door het vaststellen van
"een gemeenschappelijke begroting en gemeenschappelijke be-
"wapeningprogramma's;

" Vastbesloten, aldus de ontwikkeling van hun militair
"potentieel te verzekeren zonder aan de sociale vooruitgang
"afbreuk te doen;

" Verlangend, de geestelijke en zedelijke waarden, die het
"gemeenschappelijk erfgoed van hun volken uitmaken, te bescher-
"men en er van overtuigd, dat in de gemeenschappelijke strijd
"krachten, die zonder discriminatie tussen de deelnemende
"Staten zullen worden gevormd, de vaderlandsliefde der volke-
"ren in stede van zwakker, in ruimer verband slechts hechter
"en harmonischer zal worden;

" Er zich van bewust, aldus een nieuw en wezenlijk deel
"van de weg tot de vorming van een Verenigd Europa af te
"leggen....."

hebben besloten een Europese Defensie Gemeenschap in het
leven te roepen.

- 15.- Vervolgens hebben de zes Ministers van Buitenlandse Zaken van
de zes landen van K.S.G. en E.D.G. op 10 September 1952 in de
zogenaamde "Resolutie van Luxemburg" aan de zogenaamde "Assem-
blée ad hoc" verzocht, een ontwerp uit te werken voor een
Verdrag tot opstelling van een Europese Politieke Gemeenschap
met inachtneming van de beginselen van artikel 38 van E.D.G.
Op Nederlands voorstel is in die resolutie een zinsnede op-
genomen, welke zegt dat :

"de oprichting van een Europese politieke Gemeenschap met
"federale of confederale structuur gebonden is aan het leggen
"van gemeenschappelijke grondslagen voor de economische ont-
"wikkeling en aan een samensmelting van de essentiële belan-
"gen der Staten-leden."

De Nederlandse Regering overwoog met invoeging van deze passa-
ge, dat politieke integratie zonder economische inhoud hol
zou zijn, niet alleen omdat in ons tijdsbestel de economische
politiek een elementair deel is van de algemene politiek,
doch ook omdat Europa duidelijk moet weten in hoeverre het de
landen ernst is met hun streven naar structuurverbetering en
de lijnen daarvoor duidelijk moet zien.

IV. DE EUROPESE GEMEENSCHAP

- 16.- Binnen de gestelde termijn van zes maanden heeft, gelijk
bekend, de Assemblée ad hoc een Ontwerpverdrag gemaakt, be-
helzende het Statuut van de Europese Gemeenschap - het woord
"Politieke" schrapte zij.

De préambule van dit ontwerp luidt als volgt :

"Wij volkeren van de Duitse Bondsrepubliek, van het Koninkrijk
"België, van de Franse Republiek, van de Italiaanse Republiek,
"van het Groothertogdom Luxemburg en van het Koninkrijk der
"Nederlanden,

" Overwegende, dat de wereldvrede slechts kan worden bewaard
"door een krachtsontplooiing evenredig aan de gevaren, die hem
"bedreigen;

" Ervan overtuigd, dat de bijdrage die een georganiseerd,
"vrij en levend Europa tot de beschaving kan leveren en tot de
"bescherming van ons gemeenschappelijk geestelijk erfdeel, on-
"ontbeerlijk is voor het handhaven van vreedzame betrekkingen;

" Verlangens door uitbreiding van onze productie gezamen-
"lijk bij te dragen tot een verhoging van het levenspeil en
"tot het toenemen van de werken des vredes;

" Voornemens gezamenlijk de waardigheid, de vrijheid en de
"fundamentele gelijkheid van de mensen, welke ook hun levensom-
"standigheden, hun ras of hun godsdienst zijn, te beschermen;

" Vastbesloten onze eeuwenoude wedijver door een samen-
"smelting van onze wezenlijke belangen te vervangen, en wel
"door het oprichten van instellingen, die in staat zijn, rich-
"ting te geven aan een voortaan gezamenlijke bestemming;

" Ons bereid verklarend in ons midden op te nemen alle ande-
"re volkeren van Europa die door ditzelfde ideaal bezield zijn;

" Hebben besloten een Europese Gemeenschap in het leven te
"roepen. "

De economische inhoud van het ontwerp bestaat voornamelijk
uit voorstellen over de invoeging van de Gemeenschap voor
Kolen en Staal en de Defensie Gemeenschap, uit een passage
van artikel 2, welke als algemeen economisch doel stelt :

" in harmonie met de algemene economie van de deelnemende
"Staten, de economische ontwikkeling, de uitbreiding van de
"werkgelegenheid en de verhoging van het levenspeil in deze
"Staten te verzekeren met name door de geleidelijke instelling
"van een gemeenschappelijke markt, met vermindering, door over-
"gangsmaatregelen of op andere wijze, van fundamentele en
"duurzame moeilijkheden in de volkshuishouding van de deel-
"nemende Staten; "

en uit een speciaal hoofdstuk over de economische bevoegdheden
der Gemeenschap, waarvan artikel 82 de richtlijn inhoudt. Dit
artikel van het ontwerp luidt als volgt :

" De Gemeenschap heeft tot taak tussen de deelnemende
"Staten geleidelijk een gemeenschappelijke markt tot stand
"te brengen, die gegrondvest is op het vrije verkeer van goederen,
"mensen, geld en personen onder toepassing van de in de artikelen
"2, 3 en 4 van het Verdrag tot oprichting van de Euro-
"peese Gemeenschap voor Kolen en Staal geformuleerde beginselen.

" Voor de verwezenlijking van de in de eerste alinea ge-
"noemde taak heeft de Gemeenschap tot opdracht de coördinatie
"te bevorderen van de politiek op financieel en monetair ter-
"rein en van de credietpolitiek.

" De Gemeenschap is bevoegd om de nodige maatregelen te
"nemen overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 84 tot
"87. "

Artikel 83 geeft voorts een regeling voor een klein begin voor het vrij verkeer van bepaalde groepen van personen. De artikelen 84 - 87 geven daarna eerst een regeling voor de procedure, verdeeld over een jaar van afwachting, vijf jaren van sterke nationale invloed en een verder tijdperk van grote Europese bevoegdheden; vervolgens de opzet van een Europees Wederaanpassingsfonds; een procedure voor het geval dat een of meer landen van mening zijn dat de maatregelen der Gemeenschap, genomen op basis van artikel 82, lid 3, ernstige en duurzame verstoringen kunnen veroorzaken in hun volkshuishouding; en tenslotte de taak der landen om het advies der Gemeenschap te vragen alvorens zij met elkander bepaalde overeenkomsten aangaan.

Voorts is elders in het ontwerp een regeling getroffen voor een Economische en Sociale Raad.

Aantekening over Economische Integratie

Foto Btz 78708 a.

Supplement

DE NEDERLANDSE VOORSTELLEN

- 17.- Reeds op 11 December 1952, dus toen de Assemblée ad hoc nog niet tot voorstellen was gekomen, heeft de Nederlandse Regering zich in een Memorandum gewend tot de vijf andere Regeringen der Gemeenschap, in welke Memorandum zij nog eens uitdrukkelijk betoogde hoezeer de koppeling van economische integratie aan de politieke bevoegdheden ener Gemeenschap voor haar elementair is, en in welk Memorandum zij voorts enkele grote lijnen hiervoor aangaf. Zij heeft zulks op 14 Februari 1953 in meer uitgewerkte vorm herhaald, en zij heeft vervolgens met erkentelijkheid geconstateerd, dat enige punten van haar voorstellen langs de weg van amendementen van leden van de Assemblée ad hoc en haar werkgroepen een plaats hebben gevonden in het uiteindelijke voorstel voor een ontwerp-Verdrag behelzende het Statuut ener Europese Gemeenschap.
- 18.- De conferentie der zes Ministers van Buitenlandse Zaken, gehouden te Rome 24-26 Februari 1953, besloot de Nederlandse voorstellen tezamen met het ontwerp der Assemblée ad hoc een nadere studie te onderwerpen. Toen deze Ministers op 12 Mei 1953 te Parijs wederom zouden bijeenkomen, heeft de Nederlandse Regering aan de hand van het inmiddels verschenen ontwerp der Assemblée ad hoc een derde Memorandum van 5 Mei 1953 ingediend, waarin zij haar standpunt nader uitwerkte en waarbij zij haar aandacht tevens kon gericht houden op hetgeen de besprekingen hadden opgeleverd, welke in de laatste dagen van April voorlopig in de Tweede Kamer der Staten Generaal hadden plaatsgevonden. Inmiddels werkte de Regering aan de concretisering harer voorstellen in de vorm van voorstellen voor de tekst van de economische artikelen voor het Verdrag, dus voor het Statuut der Europese Gemeenschap, welke tekst tezamen met een schema voor de techniek van een daarin voorgestelde Douane-Unie in begin Juli gereedkwam.
- 19.- De grote lijnen van de door de Nederlandse Regering ingediende voorstellen zijn de volgende.

- 20.- Uitgangspunt was de in dit opzicht reeds vermelde impasse der West-Europese economie en de door O.E.E.S. en E.C.E. zo klemmend aangetoonde samenhang tussen de factoren van het sociaal-economische leven en tussen de verschillende bedrijfstakken : een geheel nieuwe "approach" is blijkbaar nodig, nu men ondanks vele plannen en besprekingen nog niet toekwam aan een principiële aanval op de fouten en onvolkomenheden van het huidige stelsel. Het principe ener gemeenschappelijke markt wordt door de Nederlandse Regering als juist erkend, en deze gemeenschappelijke markt zal dan ook in het Verdrag ener Europese Gemeenschap voorop moeten staan, met als doel de verhoging van het levenspeil, in het bijzonder door verhoging van de productiviteit en de productie en de ontwikkeling van de werkgelegenheid. Daarbij heeft de Nederlandse Regering erop gewezen dat de vorming van een gemeenschappelijke markt niet alleen de negatieve opheffing van handelsbelemmeringen in het onderlinge verkeer vereist, doch ook een zekere mate van coördinatie in het algemene beleid, dat echter niet in alle landen identiek behoeft te zijn.
- 21.- De landen, welke een gemeenschappelijke markt willen realiseren moeten steeds voor ogen houden, dat zij dit doen om hun productie-apparaat te moderniseren. Het doel is hun producenten in staat te stellen tot vrije concurrentie met andere producenten, ook buiten de kring der samenwerkende landen. Wil men overeenkomstig de preambule van het ontwerp-Verdrag uitbreiding der productie in de daar aangegeven zin, dan mag de Gemeenschap geen zware protectie vormen en mag zij ook niet restrictief van aard en opzet zijn. De Gemeenschap mag niet berusten op preferentie van onderlinge aan- en verkoop en zij moet steeds openstaan voor de toetreding van meer landen en voor associaties met andere landen.
- 22.- Om nu een eerste duidelijke stap te zetten in de richting van de gemeenschappelijke markt worde een Tariefgemeenschap of Douane-Unie gevormd, welke zowel de onderlinge invoerrechten als de onderlinge contingenteringen geleidelijk naar een vast schema afschaft en tegelijkertijd zorgdraagt voor een gemeenschappelijk tarief van invoerrechten tegenover derde landen en een coördinatie van de kwantitatieve restricties (contingenteringen) der samenwerkende landen tegenover die derde landen. Dit gemeenschappelijk systeem tegenover derde landen, dat volgens de geldende internationale regelingen niet meer protectionistisch mag zijn dan het gemiddelde van wat de samenwerkende landen nu kennen, moet volgens de Nederlandse Regering zo weinig mogelijk belemmeringen opwerpen in het verkeer der Gemeenschap met de buitenwereld.
- 23.- Overeenkomstig de geldende gebruiken worde een speciale procedure geschapen voorgeval een der samenwerkende landen moeilijkheden krijgt met zijn betalingsbalans. Dat land kan dan een met redenen omkleed rapport bij de Gemeenschap indienen, die het advies zou kunnen vragen van het Internationale Monetair Fonds en daarna haar beslissingen neemt. Erkent zij de redelijkheid van het rapport, dan kan het land van de oorspronkelijk vastgelegde bevrijdingsmaatregelen afwijken, doch de Gemeenschap of elk partnerland kan dan bezwaar maken,

wanneer die afwijking op onverantwoorde wijze plaatvindt. Een beroepsprocedure wordt hiervoor aangegeven.

- 24.- Uiteraard zal de vorming van een gemeenschappelijke markt schokken en verschuivingen moeten meebrengen. Wanneer een land meent, dat tengevolge van de maatregelen van de Gemeenschap op de weg naar handelsbevrijding ernstige en duurzame verstoringen in een sector van zijn economie dreigen, dan kan het uitstel der handelsbevrijdingen vragen, mits daarbij een plan tot modernisering of overbrugging wordt overgelegd. De Gemeenschap krijgt de beschikking over een Europees Fonds, dat zij kan inschakelen bij de uitvoering van dergelijke plannen tot modernisering en overbrugging, doch nooit tot een hoger bedrag dan 50 % der kosten van zo een plan. Het Fonds heeft eigen middelen, kan bijdragen van de Gemeenschap en van derden, en leningen en garanties van derden aanvragen; het kan bijdragen incens geven, leningen geven, garanties geven. De Nederlandse Regering meent dat dit Fonds reeds aanstonds ter beschikking van de Gemeenschap moet staan, omdat zich wellicht reeds aanstonds behoefte aan het Fonds kan voordoen, en voorts ook omdat juist de gezamenlijke hantering van dit technische Europese middel de Europese saamhorigheid rechtstreeks kan helpen versterken.
- 25.- Voorts wezen de Nederlandse voorstellen op verschillende belangrijke technische economische problemen, gelijk b.v. de noodzaak dat het huidige verrekenings- of crediet-mechanisme van de Europese Betalings Unie blijft gehandhaafd, dan wel op andere wijze in de convertibiliteit der betrokken valuta's wordt voorzien, en ook op de noodzaak dat de samenwerkende landen zoveel mogelijk een gelijke politiek vormen bij alle werkzaamheden voor Europese samenwerking en integratie over een geografisch wijder gebied dan dat der Gemeenschap.
- 26.- Inzake een Economische en Sociale Raad wees de Regering niet van het ontwerp af.
- 27.- De Nederlandse Memoranda beschreven de plaats der zogenaamde "sectoren", dus der bedrijfstakken in het bedrijfsleven. Enerzijds heeft men in Nederland zeer veel waardering voor wat de Gemeenschap voor Kolen en Staal beoogt en verricht, doch anderzijds bemerkte men daarbij toch ook, dat iedere afzonderlijke sectorstak met alle andere sectoren samenhangt. Bovendien hebben verschillende studies en besprekingen op het gebied van andere sectoren wel aangetoond, dat men bij sectorsgewijze opzet vaak de neiging heeft tot louter commerciële regelingen op basis van een vaak verouderde status quo, soms ten nadele van andere economische belangen, en daardoor vermijdt zich op te werken tot modernisering van het structurele beeld. Men wil vaak bevriezen daar waar men juist zou moeten ontdoen. Ook waar men bij de uitwerking van verschillende technische problemen ener Tariefgemeenschap of Douane-Unie wel met een indeling van het bedrijfsleven in groepen in aanraking zal komen, meent de Nederlandse Regering, dat men in de Gemeenschap aan de algemene benadering der problemen moet vasthouden en het bespreken der sectoren in technische problemen niet moet laten uitgroeien tot regelingen per sector, zeker niet onder eigen "Hoge Autoriteiten".

28.- De Nederlandse voorstellen komen in samenvatting hierop neer dat de Gemeenschap als economisch doel moet hebben de verhoging van het levenspeil in de aangesloten landen, in het bijzonder door verhoging van de productiviteit en de productie en de ontwikkeling van de werkgelegenheid, waartoe de Gemeenschap bevordert, dat tussen de landen ener gemeenschappelijke markt wordt gevormd, waarbinnen vrij verkeer bestaat van goederen, diensten, kapitaal en personen, en dat met derde landen een zo vrij en uitgebreid mogelijk verkeer wordt onderhouden, terwijl zij tevens de vastlegging bevordert van lijnen van algemeen beleid, welke nodig zijn voor het bereiken van haar doel. Over dit laatste krijgt de Gemeenschap het recht, voorstellen aan de landen te doen. Als eerste stap naar de gemeenschappelijke markt wordt binnen 10 jaren een Douane-Unie gevormd, binnen welke Douane-Unie alle in- en uitvoerrechten en kwantitatieve restricties zijn opgeheven en welke Douane-Unie in het verkeer met derde landen beschikt over een gemeenschappelijk systeem van douanerechten en kwantitatieve restricties. De techniek hiervan gaf de Nederlandse Regering aan in richtlijnen voor een hiervoor te maken Protocol, in welke richtlijnen nog eens nadrukkelijk wordt aangegeven, dat het verkeer met die derde landen zo ruim mogelijk en dus de belemmeringen in de handel met deze buitenwereld zo gering mogelijk moeten zijn. Een concrete procedure wordt aangegeven voorgeval een land gevaar ziet voor een onmiddellijk dreigende en in verhouding tot de deviezenreserves ernstige verstoring van het evenwicht van zijn betalingsbalans, waarnaast tevens een procedure wordt aangegeven wanneer een land meent, dat in een welomschreven geval de nakoming van zijn verplichtingen inzake de Douane-Unie zal leiden tot ernstige verstoringen in een sector van zijn economie. In beide procedures wordt het beginsel der Europese beslissing, en in het tweede geval zelfs dat der Europese verantwoordelijkheid gesteld, welke laatste mede door gebruik van het Europese Fonds zijn uitdrukking kan vinden. Voor beide gevallen wordt tevens een beroepsprocedure aangegeven.

29.- Deze voorstellen zijn in de loop van de zomer door een zeer kleine Nederlandse ambtelijke missie besproken met ambtelijke kringen in de vijf partnerlanden.

Aanvankelijk was tijdens de Ministersconferentie te Parijs op 12 en 13 Mei 1953 besloten, dat het ontwerp-Statuut der Assemblée ad hoc en de voorstellen der Nederlandse Regering en eventueel van andere Regeringen zouden worden besproken op een Regeringsconferentie te Rome op 12 Juni 1953, gevolgd door een Ministersconferentie in Den Haag op 10 Juli 1953, doch Regeringswisselingen in Frankrijk en later in Italië deden deze data weer wijzigingen ondergaan.

Inmiddels blijft de Nederlandse Regering de ontwikkeling in dit opzicht niet alleen nauwkeurig volgen, doch zij deed en doet alles om ook aan de economische zijde der Europese Gemeenschap volledig recht te doen wedervaren.

7 Juli 1953